

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/37/2014
Identifikačné číslo spisu:	6113221634
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6113221634.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavala PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: Slovenská konsolidačná, a.s., (pôv. Sociálna poisťovňa - ústredie) so sídlom Cintorínska č. 21, 814 99 Bratislava, IČO: 35 776 005, proti žalovanej: JUDr. Gabriela Matušková, PhD., so sídlom ul. Prof. Sáru č. 44, 974 01 Banská Bystrica, ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu ŤAŽIAR, spol. s r.o. v konkurze, so sídlom Ľ. Štúra č. 8, 960 01 Zvolen, IČO: 36 798 886 o určenie právneho dôvodu a výšky pohľadávky v konkurznom konaní, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. januára 2014 č. k. 23S/291/2013-119, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30. januára 2014 č. k. 23S/291/2013-119 p o t v r d z u j e .

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Spor vo veci samej

1. Žalobou zo dňa 13.08.2013 podanou na Okresný súd v Banskej Bystrici a postúpenou na Krajský súd v Banskej Bystrici sa pôvodne Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava (ako pôvodná žalobkyňa) postupom podľa § 87 ods. 8 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov (ďalej len na účely rozsudku „zák. č. 7/2005 Z. z.“) domáhala určenia, že v konkurznom konaní sp. zn. 2K/77/2012 úpadcu ŤAŽIAR, spol. s r. o., so sídlom Ľ. Štúra 8, 960 01 Zvolen, IČO: 36 798 886 (ďalej len na účely rozsudku „úpadca“) je pohľadávka žalobkyne, ktorá vznikla z titulu vyplatených dávok garančného poistenia vo výške 1.892,70 €, je pohľadávkou proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. l) zák. č. 7/2005 Z. z.

Tiež pohľadávka žalobkyne vzniknutá z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za mesiac január až marec 2013 v celkovej výške 6.624,41 € je pohľadávkou proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i) zák. č. 7/2005 Z. z. (ďalej na účely rozsudku tiež „popreté pohľadávky“, resp. „prvá

pohľadávka“ alebo „druhá pohľadávka“).

Podľa § 87 ods. 2 písm. i) a l) zák. č. 7/2005 Z. z. v znení relevantnom pre prejednávajúcu vec pohľadávky proti všeobecnej podstate sú a uspokojujú sa zo všeobecnej podstaty v tomto poradí:

i) pohľadávky na daniach, poplatkoch, clách, poistnom na zdravotné poistenie, poistnom na sociálne poistenie, príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie a príspevkoch na doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré vznikli po vyhlásení konkurzu, ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu,

l) pohľadávky na peňažných náhradách vyplatených z garančného fondu, ak ide o dávku poskytnutú zamestnancovi za jeho pracovnoprávne nároky, ktoré sú pohľadávkou proti podstate.

Podľa § 87 ods. 8 prvá veta zák. č. 7/2005 Z. z. v citovanom znení platí, že ak správca neuznáva právny dôvod alebo výšku pohľadávky proti podstate, bez zbytočného odkladu vyzve veriteľa, aby sa najneskôr v lehote 15 dní od doručenia výzvy žalobou podanou voči správci domáhal, aby súd určil právny dôvod alebo výšku pohľadávky proti podstate s poučením o následkoch zmeškania tejto lehoty.

2. Nakoľko počas konania o popretých pohľadávkach došlo k právnej zmene v osobe nositeľa popretých pohľadávok, odvolací súd pod spoločným označením žalobkyňa bude podľa okolností chápať tak žalobkyňu ako aj pôvodnú žalobkyňu.

3. Žalobkyňa argumentovala, že vyplatené dávky garančného poistenia v celkovej výške 13.184,10 € sú dávkami za pracovnoprávne nároky, ktoré sú samé o sebe pohľadávkou proti podstate, a preto boli navrhovateľom uplatnené v konkurze ako pohľadávky proti podstate bez akéhokoľvek obmedzenia ich výšky, nakoľko § 87 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z. z. žiadne obmedzenia, čo sa týka výšky uplatnenej pohľadávky, nepozná.

Podľa žalobkyne ide o nárok, t. j. pohľadávku žalobkyne voči žalovanej, nie však o pracovnoprávny nárok zamestnanca definovaný v § 87 ods. 2 písm. j) zák. č. 7/2005 Z. z., a preto toto ustanovenie nie je možné aplikovať a vysvetľovať v spojitosti s § 87 ods. 2 písm. l) zák. č. 7/2005 Z. z., a teda ukracovať uspokojenie veriteľa, ktorý plní za úpadcu. Postup podľa ustanovenia zakotveného v písmene j) je obmedzujúcim pre prípady, keď nedôjde k vyplateniu dávok garančného poistenia Sociálnou poisťovňou.

A) K prvej pohľadáвке:

4. Popretie časti pohľadávky žalovaným vo výške 1.892,70 € považovala žalobkyňa za nesprávne a nedôvodné, nakoľko sa týka iba zamestnancov, ktorí si môžu priamo uplatniť svoje nároky voči konkurznej podstate, ak nežiadajú o výplatu dávky z garančného fondu, poprípade vtedy, keď im na základe zákonných obmedzení bola vyplatená nižšia dávka garančného poistenia ako bola uplatnená.

5. V súvislosti s poistným na sociálne poistenie za mesiace január až marec 2013 v celkovej výške 6.624,41 €, ktorú žalovaná neuznala v plnom rozsahu, žalobkyňa uviedla, že úpadca bol ku dňu vyhlásenia konkurzu (29.01.2013) evidovaný ako aktívny odvádzateľ, ktorý bol z toho dôvodu v zmysle § 139 ods. 1, § 141 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 143 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z. z.“) povinný v zákonnej lehote predložiť mesačný výkaz poistného a príspevkov s uvedením výšky poistného na sociálne poistenie a v lehote splatnosti uvedenú sumu uhradiť.

6. Nakoľko po vyhlásení konkurzu nebola ukončená registrácia žalovanej v Sociálnej poisťovni a žalovaná naďalej predkladala mesačné výkazy poistného a príspevkov, pôvodná žalobkyňa mala za to, že sa naďalej pokračovalo v prevádzke podniku, a to až do 31.03.2013, kedy bola ukončená registrácia žalovanej v Sociálnej poisťovni.

Na základe týchto skutočností pôvodná žalobkyňa argumentovala, že nakoľko pohľadávka na poistnom na sociálne poistenie za mesiace január až marec 2013 vznikla po vyhlásení konkurzu a úpadca bol v tejto dobe aktívnym zamestnávateľom, tak ide o pohľadávku súvisiacu s prevádzkovaním podniku počas konkurzu, a teda ide o pohľadávku proti podstate.

7. Dôvodom uznania časti prihlásenej pohľadávky proti podstate, resp. popretia časti prihlásenej pohľadávky žalovanou bola skutočnosť, že v súlade s ust. § 87 ods. 1 písm. l) v nadväznosti na § 87 ods. 1 písm. j) zák. č. 7/2005 Z. z. sa pohľadávkou proti podstate považujú pohľadávky na peňažných

náhradách vyplatených z garančného fondu, ak ide o dávku poskytnutú zamestnancovi za jeho pracovnoprávne nároky, ktoré sú pohľadávkou proti podstate. Pohľadávkou proti podstate sú tie pracovnoprávne nároky, na ktoré vznikol nárok po vyhlásení konkurzu a za kalendárny mesiac, v ktorom bol konkurz vyhlásený, najviac vo výške 4 násobku životného minima mesačne za každý mesiac trvania pracovnoprávneho vzťahu po vyhlásení konkurzu.

Žalovaná poukázala na to, že žiadnemu zo zamestnancov nebola správcom pridelovaná práca v súvislosti so správou konkurznej podstaty, ani v súvislosti s prevádzkovaním podniku, nakoľko podnik nebol a nie je počas konkurzu prevádzkovaný.

B) K druhej pohľadávke:

8. Pohľadávka z titulu neuhradenia bežného poistenia za obdobie január až marec 2013 vo výške 6.624,41 € bola žalovanou popretá čo do výšky, právneho dôvodu a poradia v celom rozsahu, nakoľko sa podľa jej argumentácie nejedná o pohľadávku proti podstate, keďže nespadá pod žiadne ustanovenie § 87 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z. z.

Popretie pohľadávky odôvodnila tým, že pohľadávkou proti podstate je iba taká pohľadávka, ktorú zákon za pohľadávku proti podstate výslovne označuje. Pohľadávkami proti podstate sú pohľadávky, ktoré sú definované v § 87 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z. z., resp. pohľadávky, ktoré za pohľadávky proti podstate označuje zákon na iných miestach. Pohľadávka, ktorá hmotnoprávne vznikla počas konkurzu, avšak nie je označená zákonom za pohľadávku proti podstate, nie je pohľadávkou proti podstate a podľa názoru žalovanej sa prihlasuje prihláškou.

9. Žalovaná ďalej v stanovisku poukázala na to, že pôvodná žalobkyňa mala pohľadávky, ktoré nie sú pohľadávkami proti podstate, prihlásiť prihláškou ako ostatné pohľadávky. Vzhľadom na všetky uvádzané skutočnosti žiadala žalovaná žalobu v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodnú.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

10. Krajský súd v Banskej Bystrici ako prvostupňový súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba je dôvodná a ako takej jej vyhovel na základe nižšie uvedených zistení.

Vo výroku určil, že v predmetnom konkurznom konaní prvá pohľadávka žalobkyne vzniknutá z titulu vyplatených dávok garančného poistenia vo výške 1 892,70 € je pohľadávkou proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. l) zák. č. 7/2005 Z. z. a zároveň pohľadávka žalobkyne vzniknutá z titulu neuhradeného poistného na sociálne poistenie za mesiace január až marec 2013 v celkovej výške 6.624,41 € je pohľadávkou proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. i) zák. č. 7/2005 Z. z.

11. Svoj nachádzajúci výrok s poukazom na ustanovenia § 32 ods. 1, 3, 5, 6, 9, 13, § 87 a § 88 zák. č. 7/2005 Z. z., § 2 písm. d), § 12, § 18 ods. 3, § 20, § 102 ods. 1, § 103, § 109 ods. 1 a 2, § 148 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z. z. krajský súd odôvodnil tým, že záväzok na úhradu dávok garančného poistenia má pôvod v systéme sociálneho poistenia, t. j. že ide o záväzok verejnoprávny a nie záväzok súkromnoprávny. Ide o plnenie, ktoré Sociálna poisťovňa uhradza vo svojom mene a plní tým svoju zákonnú povinnosť ustanovenú predpismi verejného práva. Vznik pohľadávky Sociálnej poisťovne voči zamestnávateľovi je daný momentom vyplatenia garančnej dávky.

Sociálna poisťovňa neuhradza za platobne neschopného zamestnávateľa mzdu (náhradu mzdy), ale vypláca dávku garančného poistenia, ktorej výška nemusí zodpovedať nároku zamestnanca na mzdu, ktorú by mu mal zamestnávateľ v skutočnosti vyplatiť.

12. Sociálna poisťovňa ako poskytovateľ dávky z garančného fondu nie je veriteľom úpadcu, t. j. zamestnávateľa v platobnej neschopnosti z dôvodu existencie mzdových nárokov, ale je veriteľom z dôvodu výplaty dávok z garančného fondu.

Ide teda o pohľadávku vzniknutú zo sociálneho poistenia (garančného poistenia) ako nároku a pohľadávky odlišnej od mzdových nárokov zamestnancov.

13. Krajský súd sa nestotožnil s tvrdením žalovanej, že pri pohľadávkach poistného sa nejedná o

pohľadávku súvisiacu so správou a speňažovaním majetku, pretože po vyhlásení konkurzu správkyňa nepridelovala prácu zamestnancom. Poistné je zamestnávateľ povinný odvieť v sumách uvedených vo výkaze poistného, ktorý je súhrnom všetkých odvodov poistného zaťažujúceho vznik všetkých zamestnancov (jednotlivo i v súhrne) za príslušné mesačné obdobie v lehotách stanovených zákonom. Zamestnávateľ sa nemôže stať dlžníkom poisťovne skôr, než mu vznikne povinnosť zaplatiť a odvieť poistné, teda skôr, než na základe mesačných výkazov o vyplatených mzdách a výkazoch poistného sa nestane zrejým, za ktorého zamestnanca a v akej výške je zamestnávateľ povinný platiť a odvieť jednotlivé druhy poistného.

14. V súvislosti s § 88 zák. č. 7/2005 Z. z. sa vyhlásením konkurzu nemusí vždy ukončiť prevádzka podniku. Žalovaná naďalej predkladala mesačné výkazy poistného a príspevkov aj po vyhlásení konkurzu v mesiaci február, apríl 2013 (viď dátumy 28.02.2013, 17.03.2013 či 17.04.2013).

Žalovaná aj naďalej pokračovala v prevádzke podniku i napriek tomu, že po vyhlásení konkurzu nebol schopný uhrádzať poistné na sociálne poistenie, registrácia bola ukončená dňom 31.03.2013 (registrácia žalovanej bola ukončená v Sociálnej poisťovni, pobočka Zvolen, doručené 05.04.2013). Až do tohto dňa žalovaná v podstate udržiavala podnik v prevádzke.

15. Krajský súd ďalej zdôraznil, že bolo povinnosťou správkyne konkurznej podstaty s odbornou starostlivosťou zhodnotiť možnosť pokračovania v prevádzkovaní podniku po vyhlásení konkurzu alebo prevádzkovanie podniku ukončiť. Vzhľadom k tomu, že žalovaná v prevádzkovaní podniku pokračovala až do hore uvedeného dátumu a predkladala mesačné výkazy za mesiace január, február, marec 2013, potom zamestnávateľ bol povinný zaplatiť a odvieť poistné za uvedené mesiace.

16. K námietke žalovanej, že po vyhlásení konkurzu nebola žiadnemu zo zamestnancov pridelená práca, nakoľko podnik nebol počas konkurzu prevádzkovaný, a že je možné uvažovať len o tých pracovnoprávných nárokoch zamestnancov, ktoré spadajú pod znenie ustanovenia § 87 ods. 2 písm. j) zák. č. 7/2005 Z. z., krajský súd uviedol, že je potrebné rozlišovať vznik a zánik povinného sociálneho poistenia podľa § 20 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. ako právneho vzťahu medzi poisteným (fyzickou osobou - v danom prípade zamestnancom) a poisťovňou a právneho vzťahu medzi platiteľom poistného a poisťovňou, pričom platiteľom poistného je jednak zamestnávateľ zamestnanca, ako aj samotný zamestnanec (okrem poistného na úrazové poistenie).

Z uvedeného možno podľa krajského súdu vyvodiť záver, že povinnosť zamestnávateľa platiť poistné a stanoviť jeho výšku a odvieť poistné za zamestnanca je povinnosťou, ktorá sa viaže nielen na existenciu vzniku a zániku samotného pracovného pomeru, ale aj na okolnosti podmieňujúce vznik nároku na mzdu, jej výšku a osobný status zamestnanca ako platiteľa poistného.

17. Krajský súd poukázal na to, že vzťah poisťovňa - zamestnávateľ nie je možné charakterizovať ako záväzkový vzťah dlžníka a veriteľa, ale ide o vzťah verejnoprávny založený na zákonom oprávnení sociálnej poisťovne na poistné a zákonnej povinnosti zamestnávateľa poistné zaplatiť a odvieť.

18. Krajský súd vychádzajúc z uvedených skutočností žalobe žalobkyne vyhovel, pretože na základe predložených mesačných výkazov poistného a príspevkov, ako aj splatnosti poistného nastali skutočnosti po vyhlásení konkurzu, úpadca bol aktívnym zamestnávateľom aj po vyhlásení konkurzu, poistné na sociálnom poistení za mesiace január až marec 2013 je pohľadávkou súvisiacou s prevádzkou podniku počas konkurzu a je preto pohľadávkou proti podstate.

III.

Odvolanie žalovanej a stanoviská

A)

19. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 11.03.2014 (č. l. 126) proti rozsudku krajského súdu žalovaná za odvolací dôvod označila ustanovenie § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., t. j. že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

20. Žalovaná sa nestotožnila so záverom krajského súdu, že pohľadávkami proti podstate sú všetky

peňažné náhrady vyplatené z garančného fondu. Opätovne argumentovala, že pohľadávkami proti podstate sú len tie pohľadávky za peňažné náhrady vyplatené z garančného fondu, ktoré predstavujú dávky poskytnuté zamestnancom za ich pracovnoprávne nároky, a tieto sú pohľadávkami proti podstate. Naopak tie pohľadávky na peňažných náhradách vyplatených z garančného fondu, ktoré predstavujú dávky poskytnuté zamestnancom za ich pracovnoprávne nároky, ktoré nie sú pohľadávkami proti podstate, si má Sociálna poisťovňa prihlásiť prihláškou ako ostatné pohľadávky.

21. K možnosti pokračovania v prevádzkovaní podniku žalovaná uviedla, že podnik úpadcu bol nefunkčný už pred vyhlásením konkurzu, rovnako tak aj v čase vyhlásenia konkurzu a po vyhlásení konkurzu podnik úpadcu nebol prevádzkovaný. Všetkým zamestnancom boli dané výpovede ešte pred vyhlásením konkurzu a v čase vyhlásenia konkurzu im už len plynula výpovedná doba a až ich uplynutím žalovaná mohla úpadcu odhlásiť ako platiteľa zo Sociálnej poisťovne.

Keďže žiadnemu zo zamestnancov nebola správcom pridelovaná práca ani v súvislosti so správou konkurznej podstaty, je podľa názoru žalovanej možné uvažovať len o tých pracovnoprávných nárokoch zamestnancov, ktoré spadajú pod znenie ust. § 87 ods. 2, písm. j) zák. č. 7/2005 Z. z., a preto prvá pohľadávka vo výške 1.892,70 € nie je pohľadávkou proti podstate.

22. K pohľadáвке vzniknutej z titulu neuhradenia bežného poistenia žalovaná poukázala na dve kritéria, ktoré musia byť splnené súčasne, aby mohli byť pohľadávky na poistnom na sociálne poistenie zaradené medzi pohľadávky proti podstate, a to

- časové kritérium - vznik až po vyhlásení konkurzu a jednak

- kritérium vecné - musia súvisieť s prevádzkovaním podniku počas konkurzu.

V súvislosti s uvedeným mala žalovaná za to, že vecné kritérium nebolo v danom prípade naplnené, lebo ustanovenie § 87 ods. 2 písm. l) zák. č. 7/2005 Z. z. vyžaduje faktické, teda skutočné prevádzkovanie podniku.

23. Záverom žalovaná požadovala zrušenie rozhodnutia žalovanej a vrátenie veci na ďalšie konanie, prípadne zmenu rozhodnutia a zamietnutie žaloby ako nedôvodnej.

B)

24. Z vyjadrenia žalobkyne zo dňa 31.03.2013 (č. l. 129) vyplýva, že žalobkyňa považuje rozhodnutie krajského súdu po vecnej stránke za správne. Názor žalovanej uvedený v jej odvolaní je podľa mienky žalobkyne nesprávny a námietky žalovanej v odvolaní sú nedôvodné a účelové.

Žalobkyňa sa pridrižiava svojich doterajších vyjadrení.

25. Záverom žalobkyňa požiadala, aby odvolací súd odvolanie žalovanej v plnom rozsahu zamietol.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok krajského súdu je vo výroku vecne správny a vydaný v súlade so zákonom, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

27. Čo sa týka oprávnenia preverovať zákonnosť rozhodnutia správcu konkurznej podstaty v medziach správneho súdnictva a subsidiárny postup podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd odkazuje tak na ustanovenie § 32 ods. 13 zák. č. 7/2005 Z. z. ako aj na ustanovenie § 244 ods. 6

O.s.p., prostredníctvom ktorých zákonodarca umožnil osobitným zákonom rozšíriť pôsobnosť správneho súdnictva na iné, a to aj do nachádzacích súdnych konaní (napríklad § 17 zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach).

Predmetom súdneho prieskumu nie je formálne rozhodnutie orgánu verejnej správy, ale osobitný úkon subjektu - správcu konkurznej podstaty, na ktorého zákonodarca delegoval osobitnú právomoc vo forme poprieť pohľadávku čo do právneho dôvodu, vymáhateľnosti, výšky, poradia, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva s tým dôsledkom, že pokiaľ veriteľ popretej pohľadávky sa v stanovenej lehote nedomáha určenia popretej pohľadávky na súde, tak sa na takúto pohľadávku v konkurze neprihliada. Osobitným prípadom je situácia, kedy orgán verejnej správy v dôsledku vyhlásenia konkurzu stráca oprávnenie vydať formálne rozhodnutie (individuálny správny akt) o vyrubení peňažnej povinnosti, ktorá však vzniká zo zákona, napríklad do verejných fondov (t. j. v terminológii súkromného práva je táto verejnoprávna povinnosť označená ako pohľadávka), a vtedy sa právomoc na určenie právneho dôvodu alebo výšky peňažnej povinnosti presúva na správne súdnictvo.

Podľa § 244 ods. 6 O.s.p. primerane podľa ustanovení tejto časti konajú a rozhodujú sudy aj vtedy, ak to ustanoví osobitný predpis alebo ak preskúmanie rozhodnutí orgánov verejnej správy vyplýva z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Podľa § 32 ods. 13 zák. č. 7/2005 Z.z. v citovanom znení platí, že ak bola popretá pohľadávka veriteľa, o ktorej rozhodovať patrí do právomoci iného orgánu ako súdu, je súd, ktorý by bol príslušný na preskúmanie zákonnosti takéhoto rozhodnutia, príslušný aj na konanie o určení tejto pohľadávky; to platí aj vtedy, ak iný orgán ako súd takéto rozhodnutie nevydal.

28. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutia o popretí dotknutých pohľadávok (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa Najvyšší súd celkom stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil zo zistení uvedených účastníkmi konania. Na druhej strane podstatou súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu ako aj žaloby, ktorou žalobkyňa spochybňuje závery žalovanej o možnosti popretia prvej a druhej pohľadávky, je právna otázka, či popreté pohľadávky spadajú pod režim uvedený v ustanovení § 87 ods. 2 písm. l) ako aj písmeno i) zák. č. 7/2005 Z. z., a ak áno, potom v akom rozsahu.

29. Po preverení okruhu účastníkov a podmienok konania v súvislosti s hore položenou otázkou Najvyšší súd vopred avizuje, že po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných, resp. doplňujúcich zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody), najmä vo vzťahu k hore vymedzenej právnej otázke.

30. Žalovaná za svoj odvolací dôvod označila to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vo svojich odvolacích námietkach potom spresnila (viď bod č. 20), že pohľadávkami proti podstate sú len tie pohľadávky za peňažné náhrady z garančného fondu, ktoré predstavujú dávky poskytnuté zamestnancom za ich pracovnoprávne nároky.

31. Najvyšší súd z napadnutého rozsudku zistil, že Okresný súd Banská Bystrica svojim uznesením vyhlásil konkurz na úpadcu dňa 22.01.2013. Skutočností, z ktorých popreté pohľadávky vychádzajú, nie sú medzi účastníkmi sporné. Spor sa vedie iba o výklad jednotlivých ustanovení, ktoré by sa mali stať právnym dôvodom popretých pohľadávok, ako aj o ich výšku.

Je nepochybné preto, že úlohou odvolacieho súdu je posúdiť argumentáciu účastníkom vzhľadom na tento spor.

32. V súvislosti s uvedeným teda vznikol medzi žalobkyňou a žalovanou spor o to, či prvú pohľadávku, ktorá vznikla z titulu vyplatených dávok garančného poistenia vo výške 1.892,70 €, je možné označiť za pohľadávku proti podstate v zmysle § 87 ods. 2 písm. 1) zák. č. 7/2005 Z. z.

Je nepochybné, že ide o pohľadávku na peňažných náhradách vyplatených z garančného fondu. Krajský súd poukázal na argumentáciu žalobkyne, že v tomto prípade si žalobkyňa uplatňovala celkovú sumu pohľadávky vo výške 13.184,10 € s odôvodnením, že ide o sumu, ktorá vznikla z titulu dávok garančného poistenia vyplatených k dátumu 29.05.2013 viacerým zamestnancom úpadcu za obdobie od 01.01.2013 do 31.03.2013.

33. K zápornej argumentácii žalovanej, že nejde o pohľadávku žalobkyne z toho dôvodu, že sa nejedná o pohľadávku proti podstate, krajský súd zdôraznil, že

„záväzok na úhradu dávok garančného poistenia má pôvod v systéme sociálneho poistenia, ide o záväzok verejnoprávny a nie záväzok súkromnoprávny. Ide o plnenie, ktoré sociálna poisťovňa uhradza vo svojom mene a plní tým svoju zákonnú povinnosť ustanovenú predpismi verejného práva. Vznik pohľadávky sociálnej poisťovne voči zamestnávateľovi je daný momentom vyplatenia garančnej dávky. Z § 102 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že sociálna poisťovňa neuhrádza za platobne neschopného zamestnávateľa mzdu (náhradu mzdy), ale vypláca dávku garančného poistenia, ktorej výška vzhľadom na ustanovenie § 103 zákona o sociálnom poistení nemusí zodpovedať nároku zamestnanca na mzdu, ktorú by mu mal zamestnávateľ v skutočnosti vyplatiť. Nevyplatením mzdy v prípade platobnej neschopnosti zamestnávateľa je len predpokladom pre vznik nároku na dávku garančného poistenia. Je rozdiel medzi záväzkom zamestnávateľa vyplatiť zamestnancovi mzdu a povinnosťou sociálnej poisťovne vyplatiť dávku garančného poistenia. Nárok na mzdu a nárok na dávku garančného poistenia nie sú totožné nároky, nemožno ich zamieňať.“

34. Z vyššie citovaného textu pre Najvyšší súd nepochybne vyplýva, že krajský súd správne rozdeľuje nároky na mzdu, ktoré vychádzajú z predpisov súkromného práva ako pracovnoprávne nároky a ktorých uspokojenie po vyhlásení konkurzu priamo rieši ustanovenie § 87 ods. 2 písm. j) zák. č. 7/2005 Z. z., od nárokov na dávky garančného poistenia.

Ďalej Najvyšší súd musí podporiť argumentáciu krajského súdu, že mnohé verejnoprávne peňažné povinnosti, ktoré vznikli zo zákona po vyhlásení konkurzu, a z titulu existencie procesnej prekážky zakotvanej v ustanovení § 47 ods. 4 zák. č. 7/2005 Z. z., sú už iba z tohto dôvodu pohľadávkami proti podstate.

Podľa § 47 ods. 4 zák. č. 7/2005 Z. z. súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, možno po vyhlásení konkurzu začať len na návrh správcu, návrhom podaným voči správci v súlade s týmto zákonom alebo z podnetu orgánu príslušného na konanie, pričom účastníkom konania namiesto úpadcu je správca.

35. Na uvedenom základe Najvyšší súd konštatuje, že žalovaná nebola oprávnená poprieť prvú pohľadávku žalobkyne iba z toho dôvodu, že nie je pohľadávkou proti podstate.

Z uvedeného dôvodu ani popretie jej výšky nie je v súlade so zákonom.

36. Čo sa týka sporného výkladu ustanovenia § 87 ods. 2 písm. i) zák. č. 7/2005 Z. z. a jeho dopadu na druhú pohľadávku, Najvyšší súd tu poukazuje na striktnú ochranu zamestnanca garantovanú Zákonníkom práce. Pokiaľ správca ukončil pracovnoprávne vzťahy so zamestnancami úpadcu tým spôsobom, že títo boli nútení v nich zotrvať až do ukončenia plynutia výpovednej lehoty, potom je irelevantné, či im mala alebo vôbec mohla byť pridelovaná práca.

Naopak slovné spojenie „ak súvisia s prevádzkovaním podniku počas konkurzu“, je nutné vykladať aj na účely konkurzu s dôrazom na definíciu podniku v zmysle obchodného práva. Práve štrukturálna požiadavka zákonodarcu na členenie súboru na hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania si vyžaduje u podniku objektívne prítomnosť zamestnancov ako osobnej zložky podnikania, ktorá napomáha podnikaniu, resp. v čase jeho ukončenia dochádza zákonným spôsobom aj k ukončeniu činnosti zamestnancov.

Podľa § 5 Obchodného zákonníka podnikom sa na účely tohto zákona rozumie súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré

patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.

37. Z uvedeného dôvodu ani argumenty žalovanej, ktoré ju viedli k popretiu druhej pohľadávky, Najvyšší súd z vyššie uvedených dôvodov nemohol označiť za správne, a preto aj v tejto časti potvrdil argumentáciu krajského súdu o určení popretých pohľadávok za vecne správne a súladné so zákonom.

V.

38. Odvolací súd vzhľadom na odvolacie námietky uplatnené žalovanou uvádza, že napadnutý rozsudok krajského súdu nevykazuje žiadne závažné nedostatky vo formálnych či obsahových náležitostiach, tak ako sú napríklad spomenuté v ustanovení § 157 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. Uvedený rozsudok krajského súdu vychádza z dostatočne zisteného skutkového stavu, ktorý je logicky vyhodnotený a riadne právne posúdený.

Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi názormi vyslovenými v predchádzajúcom súdnom konaní o tom, že popreté pohľadávky sú určené tak, ako to vyslovil krajský súd vo svojom výroku.

39. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobkyne ako aj žalovanej Najvyšší súd s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. a s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa §156 ods. 1 a 3 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

40. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého úspešnému žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania vzniklo.

Nakoľko žalobkyňa si však svoje právo v odvolacom konaní neuplatnila, nárok jej nemohol byť bez vyčíslenia trov priznaný.

41. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (nachádzacie súdne konanie pri preverovaní popretia pohľadávky je spojené s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).